
REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KYNOLOGICZNYCH

1. WSTĘP

§ 1

Na organizowanych przez Związek Kynologiczny w Polsce (zwany dalej „Związkiem” lub „ZKwP”) wystawach psów rasowych, przeglądach hodowlanych, próbach pracy i konkursach oraz zawodach oceny psów dokonują sędziowie kynologiczni.

§ 2

1. Sędzią kynologicznym może zostać członek Związku - asystent kynologiczny, zgodnie z procedurami opisanymi w niniejszym Regulaminie.
2. Od kandydata na sędziego kynologicznego wymagana jest nieposzlakowana opinia potwierdzona pismem macierzystego Zarządu Oddziału i – w razie potrzeby – opinią innych organów Związku wydaną na prośbę Zarządu Głównego.

§ 3

1. Asystentem kynologicznym może zostać pełnoletni członek Związku, który posiada co najmniej średnie wykształcenie, wykazuje zainteresowanie problematyką kynologiczną, ma pozytywną opinię za okres co najmniej dwuletniej działalności w Związku (w Oddziale) i zdał egzamin na asystenta kynologicznego.
2. Wskazane jest, aby asystent kynologiczny był aktywnym hodowcą i wystawcą. Osoba nie mająca tego typu doświadczenia powinna legitymować się dużym dorobkiem na innych polach kynologii, uznanym za wystarczający przez macierzysty oddział.
3. Kandydaci na asystentów pracy psów myśliwskich muszą być członkami Polskiego Związku Łowieckiego.

§ 4

Decyzję o powołaniu asystenta do grona sędziów podejmuje Zarząd Główny po spełnieniu wymogów formalnych niniejszego Regulaminu.

2. ASYSTENCI KYNOLOGICZNI

2.1. Kategorie i kompetencje

§ 5

Asystenci kynologiczni dzielą się na asystentów specjalności:

- 1) wystawowych;
- 2) użytkowych.

2.2. Kandydaci na asystentów kynologicznych

§ 6

Kandydaci na asystentów mogą ubiegać się o status asystenta zgodnie z wymogami określonymi w § 3.

§ 7

Kandydat na asystenta zobowiązany jest do:

- 1) ukończenia kursu dla kandydatów na asystentów
- 2) zdania egzaminu asystenckiego przed Komisją Egzaminacyjną Związku.

§ 8

1. Kandydat na asystenta, który spełnia wymogi § 3 i § 7 pkt 1 niniejszego regulaminu, składa do Zarządu Oddziału wnioski o dopuszczenie go do egzaminu asystenckiego z określeniem wybranej specjalności, zgodnie z „Wykazem i zakresem specjalności sędziów i asystentów”.
2. Do wniosku dołącza informację o swoich dotychczasowych dokonaniach w kynologii, kopię świadectwa co najmniej średniego wykształcenia, opinię Zarządu Oddziału o co najmniej dwuletnim stażu członkowskim i aktywnej działalności na rzecz Oddziału, poświadczenie opłaty bieżącej składki członkowskiej oraz opłaty za egzamin.
3. Wybór kandydata dotyczący jego przyszłych kompetencji może obejmować nie więcej niż jedną specjalność wystawową i równolegle jedną specjalność użytkową.

2.3. Kursy dla kandydatów i egzamin asystencki

§ 9

1. Kursy szkoleniowe dla kandydatów na asystentów prowadzone są przez Oddziały, kursy dla asystentów pracy psów myśliwskich mogą być organizowane przez Polski Związek Łowiecki (zwany dalej „PZŁ”).
2. Każdorazowo zgodę na przeprowadzenie kursu i jego program wydaje Zarząd Główny.
3. Oddział, który z powodu braku odpowiedniej liczby kandydatów nie może zorganizować kursu, kieruje kandydata na asystenta na kurs i egzamin do wybranego przez niego Oddziału.
4. Zarząd Oddziału, który zorganizował kurs i egzamin asystencki może, w przypadku uznania takiej potrzeby, wystąpić do Zarządu Głównego o zgodę na zorganizowanie egzaminu poprawkowego dla kandydatów, którzy nie zaliczyli egzaminu. Egzamin taki może być przeprowadzony nie wcześniej niż po sześciu miesiącach od poprzedniego egzaminu.

§ 10

1. Organizatorem egzaminu asystenckiego jest Zarząd Oddziału, który przesyła swoją propozycję co do składu komisji egzaminacyjnej, miejsca i terminu egzaminu do Zarządu Głównego celem zatwierdzenia.
2. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi:
 - 1) co najmniej dwaj sędziowie międzynarodowi, o specjalnościach wystawowych i użytkowych zgodnych z wybranymi przez kandydatów. Przewodniczącym komisji

REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KINOLOGICZNYCH

będzie międzynarodowy sędzia kynologiczny członek Zarządu Głównego lub międzynarodowy sędzia kynologiczny wyznaczony przez Zarząd Główny;

- 2) lekarz weterynarii;
- 3) przedstawiciel Zarządu Oddziału, w którym odbywa się egzamin.

§ 11

Zarząd Oddziału organizującego egzamin powiadamia kandydatów na asystentów kynologicznych z co najmniej czterotygodniowym wyprzedzeniem o miejscu i terminie egzaminu.

§ 12

Kandydat składa teoretyczny egzamin ustny. Egzamin obejmuje podstawowe wiadomości z zakresu:

- 1) anatomii i morfologii psa;
- 2) fizjologii psa;
- 3) psychologii psa;
- 4) genetyki;
- 5) podziału ras według systematyki FCI;
- 6) historii pochodzenia psów, ze specjalnym uwzględnieniem rasy lub grupy ras, którą asystent w przyszłości pragnie oceniać;
- 7) znajomości wzorca rasy lub grupy ras, w której chce się specjalizować; 8) historii Związku;
- 9) znajomości Statutu i regulaminów obowiązujących w Związku Kynologicznym w Polsce;
- 10) regulaminu wystaw i sędziów FCI;
- 11) innych regulaminów, zgodnie z wybraną specjalnością użytkową.

§ 13

1. Komisja egzaminacyjna sporządza z egzaminu protokoły indywidualne i protokół zbiorczy, a następnie wraz ze wszystkimi dokumentami kandydatów przekazuje do Zarządu Głównego nie później, niż w ciągu 14 dni od dnia egzaminu.
2. Zarząd Główny, po zaakceptowaniu protokołu z egzaminu i po sprawdzeniu wszystkich wymogów formalnych, powołuje kandydata do grona asystentów.
3. Kandydat, który nie zaliczył egzaminu asystenckiego, może przystąpić do niego ponownie nie wcześniej niż po sześciu miesiącach. Trzykrotne niezaliczenie egzaminu asystenckiego skutkuje koniecznością ponownego odbycia kursu asystenckiego.

§ 14

Informacja o powołaniu na asystenta kynologicznego jest przesyłana do:

- 1) macierzystego Zarządu Oddziału kandydata;

- 2) odpowiedniego Klubu Rasy Komisji Zarządu Głównego;
- 3) Zarządu Głównego PZŁ – dotyczy asystentów pracy psów myśliwskich;
- 4) Głównej Komisji Szkolenia Psów – (zwanej dalej „GKSP”) - dotyczy asystentów pracy psów użytkowych i towarzyszących, agility, wyścigów chartów itp.

2.4. Staż asystencki

§ 15

1. Staż asystencki rozpoczyna się z dniem powołania asystenta uchwałą Zarządu Głównego.
2. Asystent otrzymuje indeks, w którym sędziowie potwierdzają każdorazowo jego uczestnictwo w wystawach lub próbach pracy.

§ 16

1. Staż asystencki trwa nie mniej niż cztery lata.
2. Szkolenie asystentów odbywa się wyłącznie na imprezach w kraju, organizowanych przez ZKwP lub PZŁ.
3. Asystent przez cały okres stażu asystenckiego ma obowiązek czynnej pracy na rzecz Związku oraz przy organizacji wystaw w macierzystym oddziale.
4. Asystenci wystawowi, w czasie stażu asystenckiego, zobowiązani są do:
 - 1) odbycia dwunastu asystentur w ringach wystawowych, gdzie oceniane są rasy zgodnie z wybraną specjalnością,
 - 2) odbycia czterokrotnego szkolenia w charakterze sekretarza ringowego w dowolnym ringu wystawowym;
 - 3) odbycia czterokrotnego szkolenia w charakterze gospodarza ringowego w dowolnym ringu wystawowym.
5. Asystenci pracy psów myśliwskich zobowiązani są do:
 - 1) odbycia 12 asystentur na próbach pracy lub konkursach;
 - 2) ośmiokrotnego czynnego uczestniczenia w organizacji prób pracy lub konkursów.
6. Asystenci pracy innych specjalności użytkowych zobowiązani są do:
 - 1) odbycia 12 asystentur na odpowiednich dla ich specjalności imprezach;
 - 2) ośmiokrotnego czynnego uczestniczenia w organizacji imprez odpowiednich dla ich specjalności.
7. W przypadku, gdy asystent posiada uprawnienia do asystowania na wystawach oraz próbach pracy, konkursach, zawodach itp., dopuszcza się odbywanie obu asystentur podczas tego samego stażu (lecz nie na tych samych imprezach).

8. Asystenci zgłaszają pisemnie (pocztą lub pocztą elektroniczną) organizatorom wystaw psów rasowych (prób pracy, konkursów, zawodów itp.) chęć asystowania. Organizator wyraża zgodę lub odmawia przyjęcia asystenta i powiadamia go o swojej decyzji.

§ 17

1. Asystent, który spełnił wymogi wynikające z § 16 niniejszego regulaminu, może złożyć za pośrednictwem macierzystego Zarządu Oddziału wniosek do Zarządu Głównego o dopuszczenie do egzaminu sędziowskiego.
2. Do wniosku dołącza indeks asystenta, dwie fotografie, opinię Zarządu Oddziału oraz potwierdzenie opłaty składki członkowskiej za rok bieżący i wniesienia opłaty za egzamin.
3. Asystenci pracy psów myśliwskich dołączają opinię wydaną przez Polski Związek Łowiecki.
4. Zarząd Oddziału zobowiązany jest przesłać ww. dokumenty do Zarządu Głównego w terminie określonym przez Zarząd Główny, nie później niż cztery tygodnie przed egzaminem.
5. Zarząd Główny po rozpatrzeniu dokumentów podejmuje decyzję o dopuszczeniu (względnie niedopuszczeniu) asystenta do egzaminu sędziowskiego. O swojej decyzji powiadamia zainteresowanego na piśmie.

2.5. Prawa i obowiązki asystenta

§ 18

1. Asystent ma obowiązek pracy na rzecz macierzystego oddziału.
2. Asystent ma obowiązek przestrzegania zasad etyki i ogólnie przyjętych norm dobrych obyczajów.
3. Asystent kynologiczny nie może:
 - 1) uczestniczyć w jakimkolwiek charakterze w wystawach i imprezach kynologicznych, w kraju i za granicą, organizowanych przez organizacje nieuznawane przez FCI;
 - 2) publicznie krytykować pracy sędziów kynologicznych oraz władz naczelných ZKwP;
 - 3) na wystawie, w której uczestniczy jako asystent, zaglądać do katalogu przed lub w trakcie oceny psów;
 - 4) pełnić funkcji asystenta na imprezach (wystawach, konkursach), na które są zgłoszone psy będące jego własnością lub współwłasnością, natomiast psy należące do współmałżonka (lub partnera) oraz innych członków najbliższej rodziny nie mogą być oceniane w ringu, w którym asystent pracuje (bądź uczestniczyć w próbach pracy, zawodach, konkursach itp., przy których asystuje);

- 5) prezentować na wystawach psów innych, niż stanowiące własność jego lub jego partnera lub wyhodowane przez niego lub jego partnera.

2.6. Ograniczenie i utrata uprawnień

§ 19

1. Zarządowi oddziału ZKwP oraz PZŁ przysługuje prawo zgłoszenia wniosku do Zarządu Głównego o pozbawienie asystenta uprawnień w przypadku zaniechania pracy w Oddziale lub popełnienia wykroczeń nieliczących z godnością przyszłego sędziego.
2. Udowodnione wykroczenia asystentów kynologicznych przeciwko zapisom Regulaminu Sędziów i Asystentów Kynologicznych, Regulaminu Wystaw oraz Regulaminów Pracy Psów podlegają karom nałożonym przez Prezydium Zarządu Głównego.
3. W zależności od wagi wykroczenia Prezydium Zarządu Głównego może nałożyć na obwinionego następujące kary:
 - 1) upomnienie;
 - 2) nagana;
 - 3) zawieszenie na czas określony; 4) skreślenie z listy asystentów.
4. Obwiniony asystent ma prawo do wypowiedzenia się w sprawie, jak również prawo do odwołania do Zarządu Głównego ZKwP w terminie 14 dni od powiadomienia o nałożonej karze. Z rozpatrywania odwołania muszą być wyłączone osoby, które uczestniczyły w wymierzaniu kary.
5. Po uprawomocnieniu się decyzji Zarząd Główny informuje Oddział macierzysty oraz w przypadkach asystentów specjalności użytkowych, PZŁ lub GKSP o nałożonej na asystenta karze.

3. SĘDZIOWIE KYNOLOGICZNI

3.1. Kategorie i kompetencje

§ 20

1. Sędziowie kynologiczni dzielą się pod względem:
 - 1) specjalności na:
 - a) sędziów wystawowych,
 - b) sędziów specjalności użytkowych,
 - c) sędziów licencjatorów zgodnie ze specjalnościami wymienionymi w Rozdziale 6 niniejszego Regulaminu w „Wykazie i zakresie specjalności sędziów i asystentów”
 - 2) rangi uprawnień na:
 - a) sędziów krajowych,

REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KYNOLOGICZNYCH

- b) sędziów międzynarodowych;
- 3) zakresu uprawnień sędziów wystawowych na:
- a) sędziów ras,
 - b) sędziów grupy,
 - c) sędziów wszystkich ras (allrounder).
2. Sędziowie wystawowi oceniają psy na wystawach i przeglądach pod kątem zgodności ich cech z odpowiednimi wzorcami ras.
 3. Sędziowie specjalności użytkowych oceniają konkurencje użytkowe przeprowadzane w czasie wystaw psów rasowych lub pracę psów na próbach i konkursach oraz zawodach zgodnie z ich celem i według zasad zapisanych we właściwych regulaminach.
 4. Sędziowie licencjatorzy są uprawnieni do licencjonowania psów hodowlanych w rasie lub grupie ras.
 5. Uprawnienia sędziego licencjatora nadaje Zarząd Główny na wniosek lub po zasięgnięciu opinii Klubu Rasy – Komisji Zarządu Głównego ZKwP.
 6. Sędzia krajowy jest uprawniony do oceny psów w Polsce, na wystawach rangi nie wyższej niż krajowa, z prawem do przyznawania wniosku na championa krajowego, a także na regionalnych i krajowych próbach pracy, konkursach i zawodach, odbywających się pod patronatem Związku Kynologicznego w Polsce lub Polskiego Związku Łowieckiego.
 7. Prezydium Zarządu Głównego, w sytuacjach szczególnych, może wyrazić zgodę na sędziowanie na innych niż wymienione imprezach, na podstawie wniosku złożonego przez zainteresowanego sędziego krajowego.
 8. Sędzia międzynarodowy jest uprawniony do oceny psów na wystawach, próbach pracy i konkursach oraz zawodach wszystkich szczebli w kraju (w tym na imprezach tego typu organizowanych pod protektoratem FCI z prawem przyznawania CACIB i CACIT), na przeglądach hodowlanych, a także na wystawach zagranicznych każdej rangi.
 9. Sędzia rasy (ras) to sędzia, który uzyskał uprawnienia do sędziowania jednej lub kilku ras, nie tworzących całej grupy FCI.
 10. Sędzia grupy to sędzia, który uzyskał uprawnienia do sędziowania wszystkich ras skupionych w danej grupie FCI (zgodnie z Nomenklaturą Ras FCI). Jest on uprawniony do oceny konkurencji „Zwycięzca Grupy” (Best of Group - BOG) pod warunkiem posiadania uprawnień do oceny wszystkich ras należących do tej grupy. Sędzia taki może oceniać konkurencję „Najpiękniejszy Pies Wystawy” (Best in Show – BIS), jeśli ma uprawnienia do sędziowania co najmniej dwóch pełnych grup FCI.
 11. Prawo oceniania ras nieuznanych przez FCI, mają sędziowie posiadający uprawnienia do oceny co najmniej dwóch pełnych grup FCI.

REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KINOLOGICZNYCH

12. W momencie uznania nowej rasy przez FCI prawo do jej oceny nabywają sędziowie posiadający uprawnienia do oceny wszystkich ras w grupie, w której rasa została zaszeregowana.
13. Sędzia zachowuje uprawnienia do sędziowania rasy, która została przeniesiona do innej grupy ras, na którą sędzia nie ma uprawnień.
14. Sędziowie grupy, do której przeniesiono rasę z innej grupy, uzyskują uprawnienia do sędziowania tej rasy.
15. Sędzia wszystkich ras (allrounder) to sędzia, który uzyskał uprawnienia do sędziowania wszystkich ras uznanych przez FCI. Sędzia taki uprawniony jest także do oceny wszystkich konkurencji finałowych (BOG, BIS).
16. Uprawnienia międzynarodowego sędziego wszystkich ras FCI mogą zostać nadane najwcześniej w dziesięć lat po otrzymaniu przez sędziego uprawnień na swoją pierwszą grupę.
17. Zasady udzielania zgody sędziom ZKwP na sędziowanie zagraniczne na imprezach organizowanych pod patronatem FCI są następujące:
 - 1) międzynarodowy sędzia grupy (grup) FCI może sędziować w ramach swoich uprawnień bez każdorazowego uzyskiwania zgody, na podstawie listy sędziów ZKwP, przesłanej do FCI. Jednakże zarówno taki sędzia, jak i zapraszający sędziego, w przypadku wystąpienia ze stosowną prośbą, otrzymają potwierdzenie uprawnień od Prezydium Zarządu Głównego
 - 2) międzynarodowy sędzia wszystkich ras (allrounder) może sędziować w ramach swoich uprawnień bez każdorazowego uzyskiwania zgody, na podstawie listy sędziów wszystkich ras ZKwP, przesłanej do FCI. Jednakże zarówno sędzia, jak i zapraszający takiego sędziego, w przypadku wystąpienia ze stosowną prośbą, otrzymają potwierdzenie uprawnień od Prezydium Zarządu Głównego.
18. W wyjątkowo uzasadnionych przypadkach Prezydium Zarządu Głównego może wystąpić do Zarządu Głównego o nadanie uprawnień Sędziego wszystkich ras sędziemu, który ma już uprawnienia do oceny minimum pięciu grup FCI, w tym 2 grupy kluczowe.
19. Zasady przenoszenia uprawnień sędziów migrujących między organizacjami członkowskimi FCI są następujące:
 - 1) sędziowie polscy, zmieniający miejsce zamieszkania (rezydentury), występujący o przeniesienie swoich uprawnień sędziowskich do innej organizacji członkowskiej FCI, mogą otrzymać pozytywną opinię Prezydium Zarządu Głównego, o ile nie toczy się przeciwko nim postępowanie dyscyplinarne;
 - 2) sędzia, posiadający uprawnienia w innych organizacjach członkowskich FCI, może wystąpić o uznanie i przeniesienie uprawnień do Związku Kynologicznego w Polsce po spełnieniu poniższych warunków:

REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KINOLOGICZNYCH

- a) jest mieszkańcem Polski (rezydentem) od co najmniej 12 miesięcy, lecz nie dłużej niż 3 lata;
 - b) otrzymał rekomendację organizacji, której członkiem był dotychczas (negatywna opinia o kandydacie lub informacja o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu dyscyplinarnym, uniemożliwia wpisanie go na listę sędziów ZKwP);
 - c) porozumiewa się w języku polskim w stopniu umożliwiającym sędziowanie w tym języku;
 - d) spełnia wymogi Regulaminu Sędziów i Asystentów stawiane kandydatowi na sędziego ZKwP, w tym także w zakresie posiadanego wykształcenia;
 - e) zaliczy pisemny egzamin z zakresu Statutu i Regulaminów ZKwP, historii polskiej kynologii i innych zagadnień, uznanych za niezbędne przez Prezydium Zarządu Głównego;
- 3) sędzia zagraniczny, który w przeszłości był członkiem Związku Kynologicznego w Polsce, zobowiązany jest przedstawić opinię za okres członkostwa w ZKwP, potwierdzającą, że nie popełnił w tym czasie czynów nie liczących z godnością sędziego;
 - 4) spełnienie wszystkich powyższych warunków jest obowiązkowe; ostateczna decyzja podejmowana jest przez Prezydium Zarządu Głównego.

§ 21

W nagłych i szczególnych przypadkach Prezydium Zarządu Głównego może udzielić sędziemu zgody na sędziowanie na imprezach rangi wyższej, niż wynika to z posiadanych uprawnień.

3.2. Procedura egzaminowania i powoływania sędziów kynologicznych

§ 22

Organizatorem egzaminów sędziowskich jest Zarząd Główny ZKwP, ustalający ich datę i miejsce, co jest ogłaszane, z co najmniej **czterotygodniowym** wyprzedzeniem.

§ 23

Egzamin sędziowski składa się z części teoretycznej (pisemnej i ustnej) oraz praktycznej.

§ 24

1. Zarząd Główny powołuje każdorazowo Główną Komisję Egzaminacyjną do przeprowadzenia egzaminów sędziowskich teoretycznych i praktycznych. Komisję stanowi zespół międzynarodowych sędziów kynologicznych.
2. W skład Główniej Komisji Egzaminacyjnej części teoretycznej wchodzi nie mniej niż czterech sędziowie międzynarodowi, w tym:

REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KINOLOGICZNYCH

- 1) międzynarodowy sędzia kynologiczny, członek Zarządu Głównego jako przewodniczący;
- 2) członek Prezydium Kolegium Sędziów;
- 3) sędziowie międzynarodowi, posiadający uprawnienia właściwe dla specjalności zdających;
- 4) lekarz weterynarii – międzynarodowy sędzia kynologiczny.

§ 25

1. Do obowiązków Głównej Komisji Egzaminacyjnej należy przygotowanie pytań, techniczne przeprowadzenie egzaminu pisemnego, sprawdzenie prac egzaminacyjnych oraz sporządzenie protokołu.
2. Zdający egzamin pisemny musi wykazać się odpowiednią wiedzą w każdej z następujących dziedzin:
 - 1) anatomia, morfologia oraz ruch psów,
 - 2) genetyka, zagadnienia z zakresu zdrowia oraz psychiki psa,
 - 3) znajomość standardu rasy (ras),
 - 4) statut i regulaminy obowiązujące w ZKwP i FCI.
3. Pozytywny wynik pisemnej części egzaminu teoretycznego uprawnia do przystąpienia do egzaminu ustnego.
4. Ustny egzamin teoretyczny obejmuje:
 - 1) znajomość rasy (grupy ras), w której specjalizuje się kandydat na sędziego,
 - 2) znajomość monografii ras, w których się specjalizuje,
 - 3) wiadomości z zakresu anatomii, morfologii, fizjologii, genetyki i psychologii psa,
 - 4) podstawową znajomość innych ras niż objęte specjalizacją,
 - 5) znajomość statutu oraz regulaminów ZKwP i FCI
 - 6) znajomość historii polskiej kynologii,
 - 7) znajomość pielęgnacji psów,
 - 8) znajomość użytkowości psów,
 - 9) znajomość zasad chowu i hodowli psów.
5. Przewodniczący Głównej Komisji Egzaminacyjnej bezpośrednio po części teoretycznej egzaminu informuje kandydata o jego wyniku.

§ 26

REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KINOLOGICZNYCH

1. Niezbędnym warunkiem dopuszczenia kandydata do części praktycznej egzaminu po zdaniu części teoretycznej jest zaliczenie szkolenia praktycznego na wystawie pod okiem sędziego międzynarodowego odpowiedniej specjalności.
2. W ramach tego szkolenia kandydat powinien zredagować opisy dziesięciu psów wskazanych przez sędziego, który na podstawie oceny stanu wiedzy kandydata, sposobu redagowania opisów, a także jego zachowania, wpisuje swoją ocenę w dokumencie Opinia Sędziego z Przeprowadzonego Szkolenia Praktycznego.
3. Formy szkoleń praktycznych dla kandydatów na sędziów pracy psów określają odpowiednio:
GKSP i PZŁ, a zatwierdza je Zarząd Główny.

§ 27

1. Egzamin praktyczny przeprowadzany jest na wystawach oraz imprezach pracy psów odpowiednio do specjalności. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi dwóch sędziów międzynarodowych, obaj ze specjalnością właściwą dla przedmiotu egzaminu; jeden z nich jest przewodniczącym.
2. Decyzję o miejscu i zakresie egzaminu, składzie komisji oraz liczbie osób egzaminowanych przez komisję każdorazowo podejmuje Zarząd Główny.
3. Podczas egzaminu kandydat powinien wykazać się:
 - 1) znajomością regulaminów Sędziów i Asystentów oraz Wystaw Psów Rasowych
 - 2) znajomością organizacji pracy w ringu i techniki sędziowania,
 - 3) znajomością wzorców i ich interpretacji,
 - 4) umiejętnością oceny i wartościowania zalet i wad,
 - 5) umiejętnością dokonywania opisu uzasadniającego ocenę psa,
 - 6) szybkim podejmowaniem właściwych decyzji przy ocenie,
 - 7) właściwym stosunkiem do wystawców.
4. Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej informuje kandydata o wyniku egzaminu.
5. Komisja egzaminacyjna sporządza protokół, który niezwłocznie przesyła w zapieczętowanej kopercie do Zarządu Głównego.

§ 28

1. W przypadku negatywnego wyniku, ponowny egzamin nie może być przeprowadzony wcześniej niż po upływie sześciu i nie później niż po upływie dwunastu miesięcy. Kandydat może przystępować do każdej części egzaminu trzykrotnie, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Po każdej nieudanej próbie zdania egzaminu praktycznego asystent powinien odbyć szkolenie w ringu wystawowym lub przy ocenie pracy psów użytkowych pod okiem sędziego - specjalisty wskazanego przez Prezydium Zarządu Głównego.

3. Po trzeciej, nieudanej próbie zdania egzaminu sędziowskiego asystent nie traci uprawnień asystenckich. W uzasadnionych przypadkach może zwrócić się do Zarządu Głównego o ponowne wyznaczenie terminu egzaminu sędziowskiego, jednak nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od ostatniego egzaminu. Po uzyskaniu zgody Zarządu Głównego asystent musi odbyć minimum 5 asystentur. Przed każdym kolejnym przystąpieniem do egzaminu sędziowskiego asystent jest zobowiązany przedłożyć aktualną opinię macierzystego Zarządu Oddziału.

§ 29

Asystent po trzykrotnym zawiadomieniu o egzaminie i nieusprawiedliwionym nie stawieniu się traci prawo przystąpienia do egzaminu sędziowskiego.

§ 30

1. Zarząd Główny na najbliższym posiedzeniu zatwierdza wyniki egzaminów i powołuje asystenta do grona sędziów krajowych. Otrzymuje on legitymację sędziowską, a indeks asystencki pozostaje w aktach.
2. O powołaniu asystenta do grona sędziów Zarząd Główny zawiadamia stosownie Zarząd Klubu Rasy Komisję Zarządu Głównego, PZŁ lub GKSP i Zarząd Oddziału.

3.3. Awansowanie sędziów kynologicznych

§ 31

1. Po odbyciu co najmniej 20 sędziowań na imprezach rangi krajowej, nie wcześniej jednak niż po upływie 2 lat, sędzia może zwrócić się z wnioskiem do Zarządu Głównego o nadanie mu godności sędziego międzynarodowego. Kopia legitymacji sędziowskiej z wpisanymi wymaganymi sędziowaniami stanowi załącznik do wniosku.
2. Zarząd Główny podejmuje uchwałę o nadaniu godności sędziego międzynarodowego po stwierdzeniu, że krajowy sędzia kynologiczny spełnia wszystkie wymogi formalne, jego postawa etyczna, wiedza kynologiczna i fachowość nie budzą zastrzeżeń.

§ 32

1. Zarząd Główny zgłasza do FCI listę sędziów międzynarodowych (uprawnionych do oceny psów na wystawach z prawem przyznawania CACIB).
2. Zarówno zagraniczni partnerzy-organizatorzy wystaw, jak i zapraszani sędziowie mogą wystąpić z prośbą o potwierdzenie uprawnień zapraszanej osoby.

3.4. Rozszerzanie uprawnień sędziom kynologicznym

§ 33

REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KINOLOGICZNYCH

1. O rozszerzenie uprawnień mogą ubiegać się wyłącznie sędziowie międzynarodowi z co najmniej rocznym stażem. Po spełnieniu wszystkich wymagań uzyskują w zakresie nowo nabytych uprawnień status sędziego międzynarodowego.
2. Sędzia wystawowy może rozszerzyć swoje uprawnienia o kolejną specjalność wystawową po złożeniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości wzorca rasy/ras objętych daną specjalnością, odbyciu szkolenia praktycznego na co najmniej 5 wystawach u sędziów międzynarodowych oraz po złożeniu egzaminu praktycznego.
3. W ramach tego szkolenia praktycznego sędzia rozszerzający uprawnienia zobowiązany jest odbyć trzy asystentury oraz zaliczyć dwa sędziowania porównawcze.
4. Sędziowanie porównawcze polega na samodzielnej ocenie i opisie stawki psów wskazanej przez sędziego międzynarodowego oraz uzyskaniu jego pozytywnej oceny.
5. Sędzia pracy psów może rozszerzyć swoje uprawnienia o inną specjalność użytkową po uprzednim złożeniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości wybranej specjalności oraz odbyciu asystentur na 5 próbach pracy, konkursach, zawodach itp. oraz złożeniu egzaminu praktycznego.
6. Sędzia wystawowy będący członkiem PZŁ może rozszerzyć swoje uprawnienia do oceny pracy psów myśliwskich po uprzednim złożeniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości regulaminów pracy psów myśliwskich oraz odbyciu asystentur na co najmniej 10 konkursach i złożeniu egzaminu praktycznego.
7. Sędzia wystawowy może rozszerzyć swoje uprawnienia o inną specjalność użytkową po uprzednim złożeniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości wybranej specjalności oraz odbyciu asystentur na 5 próbach pracy, konkursach, zawodach itp. oraz złożeniu egzaminu praktycznego.
8. Sędzia wystawowy może rozszerzyć swoje uprawnienia do oceny konkurencji Młody Prezenter po uprzednim zdaniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości regulaminu tej konkurencji i ogólnej wiedzy o prezentacji psów oraz odbyciu asystentur, na co najmniej 5 wystawach i złożeniu egzaminu praktycznego.
9. Sędzia pracy psów może rozszerzyć swoje uprawnienia o specjalności wystawowe po uprzednim zdaniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości wzorca rasy/ras objętych daną specjalnością, odbyciu szkolenia praktycznego na co najmniej 10 wystawach oraz po złożeniu egzaminu praktycznego.
10. Sędzia międzynarodowy może w tym samym czasie poszerzać uprawnienia tylko o jedną specjalność.
11. Szkolenie sędziego musi trwać nie mniej niż rok na każdą z pierwszych pięciu grup FCI.

§ 34

Przy rozszerzaniu uprawnień sędziowskich obowiązuje następująca procedura:

- 1) sędzia międzynarodowy zwraca się z wnioskiem o rozpoczęcie rozszerzania uprawnień do Zarządu Głównego;
- 2) Zarząd Główny po zaliczonym egzaminie teoretycznym wydaje sędziemu Kartę Ewidencji Rozszerzenia Uprawnień Sędziowskich, w której odnotowane zostaną odbyte obowiązujące szkolenia praktyczne, zakończone pozytywnym wynikiem egzaminu;
- 3) po spełnieniu wszystkich wymaganych warunków karta ewidencji zostaje zwrócona przez zainteresowanego sędziego wraz z jego legitymacją sędziowską do Zarządu Głównego;
- 4) Zarząd Główny po stwierdzeniu wszystkich wymogów formalnych dokonuje wpisu o rozszerzeniu uprawnień w legitymacji oraz kartotece sędziego, a kartę ewidencyjną dołącza do akt.

3.5. Prawa i obowiązki

§ 35

Wszyscy sędziowie spełniają ważne zadanie w kynologii. Zachowanie sędziego, zarówno w trakcie sędziowania jak i w prywatnym życiu, powinno być nienaganne.

§ 36

Sędzia nie może czynnie uczestniczyć w jakimkolwiek charakterze w wystawach i imprezach kynologicznych w kraju i za granicą, organizowanych przez organizacje nieuznawane przez FCI.

§ 37

Sędzia ma prawo do:

- 1) posiadania legitymacji sędziowskiej i noszenia plakietki sędziowskiej podczas wystaw, na których ocenia psy,
- 2) używania pieczętki imiennej,
- 3) sędziowania na wystawach (próbach pracy, konkursach, zawodach, przeglądach hodowlanych i wyścigach) zgodnie z posiadanymi uprawnieniami,
- 4) udziału w zebraniach, naradach, konferencjach sędziów itp.,
- 5) wolnego wstępu na wszystkie imprezy kynologiczne organizowane w Polsce,
- 6) otrzymywania zwrotu poniesionych kosztów z tytułu sędziowania, oceny pracy, zawodów i innych imprez kynologicznych ustalonego odrębnymi przepisami,
- 7) otrzymywania od organizatorów imprez wszelkiej niezbędnej pomocy podczas pełnienia funkcji sędziego.

§ 38

1. Sędzia powinien:

- 1) przestrzegać zasad etyki,

- 2) zawiadomić organizatora imprezy o niemożności sędziowania,
 - 3) niezwłocznie zawiadomić na piśmie Zarząd Główny o zmianie adresu bądź nazwiska,
 - 4) natychmiast powiadomić Zarząd Główny w przypadku utraty legitymacji sędziowskiej,
 - 5) potwierdzać odbyte szkolenia praktyczne w indeksach asystenckich i kartach ewidencji rozszerzenia uprawnień sędziowskich.
 - 6) przestrzegać wszystkich przepisów i regulaminów ZKwP oraz FCI,
 - 7) zawsze punktualnie przybyć na miejsce wskazane w programie wystawy,
 - 8) opuścić teren wystawy dopiero po całkowitym wypełnieniu wyznaczonych mu zadań.
2. Ubiór sędziego oraz jego zachowanie powinny być stosowne do pełnionej funkcji.

§ 39

Sędzia nie może:

- 1) krytykować publicznie innego sędziego oraz władz naczelnych ZKwP,
- 2) zabiegać o zaproszenie do sędziowania,
- 3) korzystać z katalogu przed zakończeniem pracy w ringu,
- 4) palić w czasie oceny w ringu,
- 5) pić napojów alkoholowych, ani być pod wpływem alkoholu, w czasie oceny w ringu,
 - 6) zgłosić na wystawę, podczas której sam sędziuje, psów będących jego własnością,
- 7) na wystawie, na której sam sędziuje, prezentować żadnego psa, a zastrzeżeniem że jego partnerzy, bezpośredni członkowie jego rodziny oraz osoby żyjące z nim we wspólnym gospodarstwie domowym mogą wystawiać i prezentować na wystawie psy tych ras, których sędzia w tym dniu nie ocenia;
- 8) na wystawach, na których nie wykonuje funkcji sędziego, prezentować psów innych jak tylko takie, które zostały wyhodowane przez niego, jego partnera, bezpośredniego członka rodziny lub osobę żyjącą z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub takie, których on lub jedna z ww. osób jest właścicielem lub współwłaścicielem,
- 9) oceniać psa, którego był właścicielem lub współwłaścicielem w ciągu ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających daną wystawę, którego utrzymywał, szkolił, sprzedał lub pośredniczył w sprzedaży, to samo dotyczy psa jego partnera, bezpośredniego członka rodziny lub osoby żyjącej z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 10) przyjeżdżać na wystawę w towarzystwie wystawcy, którego psy ma oceniać,
- 11) mieszkać ani spotykać się bezpośrednio przed wystawą na gruncie towarzyskim z wystawcą, którego psy ma oceniać. Pobyt u wystawcy, którego psy oceniał dany

sędzia, dozwolony jest tylko po zakończeniu wystawy. To samo dotyczy prywatnych spotkań z wystawcami,

12) przyjmować kolidujących ze sobą zaproszeń.

3.6. Ograniczanie i utrata uprawnień

§ 40

1. Zarząd Główny przenosi sędziego do grona sędziów nieczynnych z niżej określonych przyczyn:

- 1) na własną prośbę zainteresowanego;
- 2) w przypadku gdy przerwa w sędziowaniu trwa dłużej niż 5 lat;
- 3) w przypadku ustania członkostwa Związku z powodów określonych w § 18 pkt 2, 3 i 4 Statutu Związku.

2. Po ustaniu przyczyny przeniesienia do grona sędziów nieczynnych, uprawnienia zostają automatycznie przywrócone, jeśli przerwa w sędziowaniu nie trwała dłużej niż 5 lat. W przeciwnym razie przywrócenie uprawnień nastąpi po ponownym zdaniu egzaminu praktycznego.

§ 41

1. Udowodnione wykroczenia sędziów kynologicznych przeciwko zapisom Regulaminu Sędziów i Asystentów Kynologicznych oraz Regulaminów Wystaw i Pracy Psów podlegają karom nałożonym przez [Prezydium Zarządu Głównego](#). Inne wykroczenia sędziów podlegają kompetencjom Głównego Sądu Koleżeńskiego.
2. W zależności od wagi wykroczenia [Prezydium Zarządu Głównego](#) może nałożyć na obwinionego następujące kary regulaminowe:
 - 1) upomnienie;
 - 2) nagana;
 - 3) odmowa lub odwołanie sędziowania;
 - 4) zawieszenie na czas określony;
 - 5) skreślenie z listy sędziów.
3. Obwiniony sędzia ma prawo do wypowiedzenia się w swojej sprawie, [jak również ma prawo do odwołania do Zarządu Głównego ZKwP w terminie 14 dni od dnia powiadomienia o nałożonej karze](#). Zarząd Główny jest zobowiązany poinformować Oddział macierzysty oraz w przypadkach sędziów specjalności użytkowych Komisję Kynologii Łowieckiej ZKwP o nałożonej na sędziego karze.
4. Zarząd Główny jest zobowiązany poinformować FCI o nałożonej na sędziego karze (dotyczy sędziów międzynarodowych).

§ 42

1. Skreślenie z listy sędziów następuje automatycznie w momencie ustania członkostwa w Związku w przypadkach określonych w § 18 pkt 1, 5 oraz 6 Statutu Związku.
2. Skreślenie z listy sędziów lub zawieszenie sędziego w czynnościach na czas określony może nastąpić również w przypadku orzeczenia przez sąd koleżeński kary wyższej niż upomnienie, przy czym w przypadku zawieszenia sędziego, okres zawieszenia nie może być dłuższy niż czas trwania kary nałożonej przez GSK.
3. W przypadku skreślenia z listy sędziów, za wyjątkiem skreślenia na podstawie przepisu § 42 ust. 1 Regulaminu, zainteresowany może ubiegać się o przywrócenie utraconych uprawnień nie wcześniej niż po upływie 4 lat, składając wniosek do Zarządu Głównego. Decyzję podejmuje Zarząd Główny w głosowaniu tajnym i jest ona ostateczna.

4. ORGANIZACJA KOLEGIUM SĘDZIÓW

§ 43

Kolegium Sędziów tworzą wszyscy sędziowie.

§ 44

Prezydium Kolegium Sędziów jest Komisją Zarządu Głównego, której Zarząd Główny nadaje uprawnienia.

§ 45

1. Prezydium Kolegium Sędziów wybierane jest przez Zjazd Sędziów na okres 4 lat, w liczbie 7 członków i 2 zastępców.
2. Członkowie wybranego Prezydium Kolegium Sędziów wybierają ze swego grona:
 - 1) przewodniczącego Prezydium Kolegium Sędziów;
 - 2) dwóch zastępców przewodniczącego;
 - 3) sekretarza.

§ 46

1. Posiedzenia Prezydium Kolegium Sędziów zwoływane są w miarę potrzeb, nie częściej jednak niż raz na trzy miesiące. Posiedzenia Prezydium Kolegium Sędziów zwołuje jego przewodniczący. Prowadzone w ich trakcie obrady są protokołowane, a protokoły zatwierdzane każdorazowo na kolejnym posiedzeniu i przechowywane w siedzibie ZG.
2. Decyzje w sprawach wymagających niezwłocznego załatwienia, mogą być podejmowane przez członków Prezydium Kolegium Sędziów poprzez dyskusję i głosowanie drogą elektroniczną. Protokoły z takich obrad, sporządzane są analogicznie, jak protokoły z posiedzeń.

§ 47

W posiedzeniach Prezydium Kolegium Sędziów mogą brać udział z głosem doradczym osoby zaproszone przez Prezydium.

§48

Do zadań Prezydium Kolegium Sędziów należy:

- 1) współpraca z sędziami kynologicznymi w Polsce,
- 2) składanie informacji o wykonaniu wniosków zgłoszonych pod adresem Prezydium Kolegium Sędziów,
- 3) udostępnianie niezbędnej dokumentacji władzom naczelnym Związku,
- 4) opiniowanie skarg dotyczących oceniania psów i postępowania sędziów oraz asystentów,
- 5) informowanie Zarządu Głównego o zmianach wzorców ras FCI,
- 6) organizowanie szkoleń, seminariów, wykładów dla sędziów i asystentów kynologicznych, po zatwierdzeniu przez Zarząd Główny.

5. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 49

W sprawach dotyczących Prezydium Kolegium Sędziów, nieobjętych niniejszym Regulaminem, decyduje Zarząd Główny.

§ 50

Traci moc Regulamin Sędziów i Asystentów Kynologicznych z 2014 r. uchwalony przez Plenum Zarządu Głównego Związku Kynologicznego w Polsce w dniu 9 marca 2016 r. wraz z jego późniejszymi zmianami.

§ 51

W przypadkach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem Prezydium Kolegium Sędziów może wystąpić do Plenum Zarządu Głównego Związku Kynologicznego w Polsce o ich rozpatrzenie i podjęcie odpowiedniej uchwały.

§ 52

Regulamin niniejszy uchwalony został przez Plenum Zarządu Głównego Związku Kynologicznego w Polsce w dniu 9 kwietnia 2022 r. i wszedł w życie z dniem 9 kwietnia 2022 r.

Zmiany oznaczone kolorem zostały zatwierdzone przez ZG ZKwP uchwałą w dniu 15.06.2023 oraz 21.09.2023 r. i wchodzi w życie z dniem podjęcia uchwały.

§ 53

W sprawach nieujętych w niniejszym Regulaminie obowiązują zapisy Regulaminu Sędziów

Wystawowych FCI (FCI Regulations for Show Judges).

6. WYKAZ I ZAKRES SPECJALNOŚCI SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW

A. SPECJALNOŚCI WYSTAWOWE

Specjalność 1A	Grupa I – tylko owczarki niemieckie
Specjalność 1B	Grupa I wszystkie rasy z wyłączeniem owczarków niemieckich
Specjalność 2A	Grupa II sekcja 1 – pinczery, sznauclery, czarny terier rosyjski
Specjalność 2B	Grupa II sekcja 2, podsekcja 2.1 – molosy typu dogowatego
Specjalność 2C	Grupa II sekcja 2, podsekcja 2.2 – molosy typu górskiego i sekcja 3 szwajcarskie psy pasterskie
Specjalność 3A	Grupa III sekcja 1, 2 i 4 – teriery z wyłączeniem typu bull
Specjalność 3B	Grupa III sekcja 3 – teriery typu bull
Specjalność 4	Grupa IV – jamniki
Specjalność 5	Grupa V – szpice i psy w typie pierwotnym
Specjalność 6	Grupa VI – psy gończe i rasy pokrewne
Specjalność 7	Grupa VII – wyżły
Specjalność 8	Grupa VIII – aportery, płochacze i psy dowodne
Specjalność 9A	Grupa IX, sekcja 1, 2, 3, 6, 7, 9, 10 – psy ozdobne i do towarzystwa z wyłączeniem ras azjatyckich i molosów małego formatu
Specjalność 9B	Grupa IX, sekcja 4, 5, 8, 11 – psy ozdobne i do towarzystwa: rasy azjatyckie i molosy małego formatu
Specjalność 10	Grupa X – charty
Specjalność 11	Jedna rasa lub kilka ras z jednej specjalności
Specjalność 12	Rasy polskie

SPECJALNOŚCI UŻYTKOWE

Specjalności 13	Praca psów myśliwskich – wszystkie próby i konkursy pracy psów myśliwskich
Specjalność 13A	Praca psów myśliwskich - próby i konkursy pracy wyźłów i psów myśliwskich małych ras pracujących w polu oraz konkursy A, B i C retrieverów
Specjalność 13B	Praca psów myśliwskich - próby i konkursy pracy dzikarzy, norowców (również konkursy łączone), tropowców, posokowców i gończych
Specjalność 13D	Praca na sztucznym aporcie (Dummy)
Specjalność 14	Praca psów towarzyszących PT, test zachowania socjalnego BH, praca psów obronnych IGP i psów tropiących FH.
Specjalność 15	Praca psów towarzyszących i obediencie
Specjalność 16	Wyścigi chartów
Specjalność 17	Wyścigi psich zaprzęgów
Specjalność 18	Praca psów towarzyszących i ratowniczych
Specjalność 19	Młody Prezenter
Specjalność 20	Obediencie
Specjalność 21	Praca psów pasterskich i zaganiających
Specjalność 22	Agility
Specjalność 23	Licencjonowanie psów hodowlanych

SĘDZIOWIE UPRAWNIENI DO OCENY KONKURENCJI FINAŁOWYCH.

Zwycięzców Grup FCI mogą wybierać sędziowie posiadający niżej wymienione uprawnienia:

Grupa 1 FCI	specjalność 1A i 1B lub specjalność 1B
Grupa 2 FCI	kompletna Grupa 2 FCI lub specjalność 2B i 2C
Grupa 3 FCI	kompletna Grupa 3 FCI
Grupa 4 FCI	kompletna Grupa 4 FCI
Grupa 5 FCI	kompletna Grupa 5 FCI
Grupa 6 FCI	kompletna Grupa 6 FCI

REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KYNOLOGICZNYCH

Grupa 7 FCI kompletna Grupa 7 FCI

Grupa 8 FCI kompletna Grupa 8 FCI

Grupa 9 FCI kompletna Grupa 9 FCI

Grupa 10 FCI kompletna Grupa 10 FCI

Konkurencje: „Najlepszy Junior Wystawy” i „Najpiękniejszy Pies Wystawy” mogą wybierać sędziowie mający uprawnienia do oceny co najmniej dwóch grup FCI.

Pozostałe konkurencje finałowe (konkurencje fakultatywne) - w miarę możliwości organizator wystawy powierza prowadzenie sędziom mającym uprawnienia do oceny minimum dwóch Grup FCI.

* * * * *